

Ålands fredsinstitut

The Åland Islands Peace Institute

NGO in Special Consultative Status with the Economic and Social Council of the United Nations

Nordiskt seminarium om praktiska metoder för fredsarbete hölls på Island

Den 10 oktober 2014 höll projektet och nätverket "Norden för fred?" ett seminarium på Island. Fyra talare från de nordiska länderna delade med sig av sina kunskaper om metoder för fredsarbete.

Projektet "Norden för fred?" arrangerar under loppet av två och ett halvt år ett öppet seminarium i varje nordiskt land utifrån något av projektets två huvudteman – för det första frågan om Nordens och de nordiska ländernas relation till fred, för det andra hur man kan sprida och förankra fredliga förhållningssätt på gräsrotsnivå och genom vuxenutbildning. Vid seminariet på Island berättade fyra talare från olika delar av Norden om verktyg och förhållningssätt som kan bidra till fredlig samhällsutveckling.

Ida Persson från Ålands medlingsbyrå talade om hur medling kan användas som en metod för konflikthantering och om de förhållningssätt och kärnfrågor medlare använder sig av. Ålands medlingsbyrå erbjuder medling i brott och vissa tvister i enlighet med den finländska medlingslagen. Medlarna är frivilliga, utbildade och opartiska. Medlingen är frivillig för parterna, och kan vara en grund för åttelseftergift eller strafflindring. Förhoppningen är att medlingen skall ge långsiktiga resultat på Åland bl.a. genom att förebygga upprepade brottslighet och genom att bryta en begynnande brottspiral.

Ida förklarade att medlingsverksamheten bygger på teorin om reparativ rättvisa, som lägger tonvikten på att reparera de skador som orsakats av ett brott eller en tvist. Parterna betraktas som specialister på sina egna konflikter och kan själva ta ansvar för lösningen. Detta reparativa perspektiv kan jämföras med ett mer traditionellt sätt att närma sig konflikter, där tyngdpunkten ligger på vem som är skyldig och vilket straff som är lämpligt.

Barbara Sivertsen från Norges fredsrad knöt an till Idas presentation, genom att tala om vilka resultat man uppnått inom medlingsverksamheten i Norge. Statistik från 2013 visar att över 90 procent av de medlade fallen lett till ett avtal mellan parterna. Omkring 80 procent av de svarande har upplevt att de vid medlingen fått möjlighet att uttrycka det som var viktigt för dem, och att saken efter medlingen för deras del var ur världen eller att den utvecklats i positiv riktning.

Barbara talade vidare om färdigheter för en bättre värld och hur sådana måste tränas in, det går inte att läsa sig till dem, till skillnad från akademisk kunskap. En grundprincip är att lära sig tolka och förstå sina egna känslor och ta ansvar för dem. Det gäller att inse att när jag blir arg är det något som händer i mig, ett behov hos mig som inte blir

uppfyllt, det är inte självklart och givet att en viss yttre händelse per automatik måste leda till ilska och frustration. Detta inre behov måste jag kunna identifiera och uttrycka utan att provocera mottagaren. Barbara talade vidare om konflikttrappan som visar det vanliga mönstret för konflikter, och som är detsamma för individer och i internationella sammanhang.

Sue Gollifer, doktorand vid pedagogiska fakulteten vid Islands universitet, talade om kritisk pedagogik som ett möjligt verktyg för att främja fred och rättvisa. Sue utgick ifrån sin forskning, där hon undersökt isländska lärares berättelser, perspektiv och förståelse av sin roll och sitt arbete med social rättvisa och mänskliga rättigheter i skolan. Rättvisa, fred och mänskliga rättigheter är abstrakta och omtvistade begrepp och därför svåra att förhålla sig till och arbeta med. Sue menade att kritisk pedagogik kan vara ett användbart verktyg för att handskas med dessa svårigheter. Sue visade bland annat på vikten av att både som pedagog och elev bli medveten om sina egna och samhällets värderingar och kritiskt kunna granska och diskutera dem. Hon talade vidare om vikten av att kunna kliva ut ur sin egen kultur och sitt eget samhälle, och se att de normer vi tar för givna inte är så givna utan att det finns många möjliga sätt att se på tillvaron.

Till sist berättade Birger Norup från Global Alliances for Ministries and Infrastructures for peace/Peace Alliance Denmark om forskning och användning av "HearthMath" som metod för stresshantering, ökat välmående och som hjälp vid konflikthantering. HearthMath baserar sig på forskning om kopplingen mellan hjärta och hjärna. Forskningen visar att vår hjärtrytm förändras beroende på om vi har positiv eller negativ känsla i kroppen. Det finns enkla metoder och tekniska hjälpmedel som kan användas för att träna på att reglera våra känslor och reducera vår stress, samtidigt som vi ser den fysiologiska effekten på vårt hjärta. Birger tog upp exempel på hur HearthMath använts i projekt i Costa Rica och i Belfast på Irland.

Moderator Susann Simolin från Ålands fredsinstitut konstaterade att alla talare ur olika perspektiv lyft fram vikten av att kunna observera, lyssna och avkoda våra egna och andras behov och agendor, eller med andra ord att ha tillräcklig distans till sig själv, till andra och till sina egna och samhällets normer, för att kunna hantera konflikter på konstruktiva sätt. Alla talare betonade vidare vikten av flera olika sorters kunskap, inte bara den akademiskt och teoretiska kunskapen, utan också de förmågor som vi behöver internalisera för att kunna reagera adekvat när vi står inför en potentiell konflikt.

Under vistelsen på Island deltog projektets partners också i den årliga ceremoni där Yoko Ono delar ut The Lennon/Ono Peace Award. Under prisceremonin meddelades att Islands Universitet tilldelas resurser för att påbörja arbetet med att skapa ett centrum för fredsstudier. Det var särskilt roligt att nätverket fick vara med vid detta tillfälle eftersom projektet huvudsakliga kontaktperson på Island, Silja Bára Ómarsdóttir, länge har drivit denna fråga. Det har hon gjort i samarbete med Reykjaviks förre borgmästare Jón Gnarr, som också var en av årets Lennon/Ono- pristagare.

Från vänster: Silja Bára Ómarsdóttir, forskare vid Islands universitet, Reykjaviks förre borgmästare Jón Gnarr, nuvarande borgmästare Dagur Bergþóruson Eggertsson och Pia Hansson, direktör för institutionen för internationella relationer vid Islands universitet.

Projektet Norden för fred startade i september 2013. Projektet leds av Ålands fredsinstitut och finansieras av Nord-plus vuxenprogrammet. I nätverket ingår Finlands fredsförbund, Norges Fredsråd, GAMIP/Peace Alliance Danmark, Föreningen Norden Sverige och Institutionen för internationella relationer vid Islands universitet.

Från vänster: Birger Norup GAMIP/Peace Alliance Danmark, Ida Persson, Ålands medlingsbyrå, Fredrik Harstad, Föreningen Norden Sverige, Silja Bára Ómarsdóttir, Islands universitet, Barbara Sivertsen, Norges fredsråd, Elise-Marianne Åberg, Föreningen Nordens ungdomsförbund Sverige, Susann Simolin Ålands fredsinstitut och Tuuli Vuori, Finlands fredsförbund.

Det här var tredje gången nätverket samlades. Första mötet hölls i Danmark i september 2013 och då diskuterades bland annat utrikespolitik och universitetsutbildning. Det andra mötet hölls på Åland i mars 2014, då temat "Norden och freden" diskuterades både nätverksdeltagarna emellan och inför publik. Följande nätverksmöte och seminarium ska hållas i Tromsø i Norge, 17-19.4.2015. Temat där blir hur de nordiska länderna kan möta problemen i Arktis med civila medel. Projektets avslutande seminarium hålls i Sverige i oktober 2015 under ledning av Föreningen Norden Sverige. Då diskuteras fred som identitetsmarkör för de nordiska länderna och inom det nordiska samarbetet.

De sex partnerorganisationerna i "Norden för fred?" arbetar alla på sitt sätt för en fredligare och mindre våldsam värld och menar att nordiska erfarenheter kan användas i det arbetet. Organisationerna menar också att Nordens fredliga erfarenheter och fredsprofil får för lite utrymme i aktuella debatter, i synnerhet i relation till säkerhets- och försvarsfrågorna. Norden och freden behöver därför diskuteras mera i alla nordiska länder och inom det formella nordiska samarbetet.

Projektets syfte är att väcka frågor om Norden och de nordiska ländernas relation till fred – hur fredliga är vi i Norden och hur kan fredliga erfarenheter förstärkas, tas till vara och spridas vidare?

Susann Simolin, projektledare
Ålands fredsinstitut, www.peace.ax

**Norden
för fred?**

Ålands fredsinstitut

